

جداسازی سازمان ثبت اسناد و املاک از قوه قضائیه

سابقه نافرجام انتزاع سازمان ثبت اسناد و املاک کشور از قوه قضائیه

مجلس شورای اسلامی با وجود سابقه نافرجام جداسازی سازمان ثبت اسناد و املاک کشور از قوه قضائیه، در جلسه مورخ ۱۴/۲/۸۳ موضوع انتزاع سازمان ثبت و الحاق آن به وزارت دادگستری را طی بند الحاقی به بند پ ماده ۱۱۴ قانون برنامه هفتم توسعه مورد تصویب قرار داد. باتوجه به اینکه این قانون در مرحله بررسی و تطبیق با شرع مقدس اسلام و قانون اساسی در دستور کار شورای نگهبان قرار دارد، بررسی صلاحیت و اختیارات وزارت دادگستری در آئینه نظر یات شورای نگهبان ضرورت دارد. از این رو به تقد و بررسی بند مذکور در این نوشتار پرداخته شده است.

عاصف حمدالهی

مدیرکل دفتر نظارت و بازرسی اسناد رسمی سازمان ثبت

پس از پیروزی انقلاب اسلامی باتوجه به تحدید اختیارات وزیر دادگستری و باتصویب قانون اساسی در سال ۱۳۵۸ و تفویض اختیارات وزیر دادگستری به طور موقت به یک شورا و سپس به شورای عالی قضایی با تصویب لایحه قانونی مصوب ۵۹/۱/۱۰ شورای انقلاب و تعقیب آن در ماده واحده مصوب ۵۹/۵/۲۳ و تفویض کلیه وظایف و اختیارات شورای عالی قضایی به رئیس قوه قضائیه با تصویب ماده واحده مصوب ۷۱/۱۲/۹ مجلس و بیان وظایف و اختیارات وزیر دادگستری و قوه قضائیه در بازنگری قانون اساسی در سال ۶۸ طبق اصول ۱۵۸ و ۱۶۰، سالی که مطرح می شود این است که آیا با تحول در نظام قضایی کشور بعد از انقلاب و توجه به استقلال قوه قضائیه و واگذاری اختیارات قضایی، اداری و اجرایی وزیر دادگستری به رئیس قوه قضائیه، نیازی به وجود وزیر دادگستری در کنار رئیس قوه قضائیه است یا خیر؟ وظایف و اختیارات فعلی وزیر دادگستری چیست؟

وزیر دادگستری بیان شده است: ۱- وظیفه برقراری رابطه بین قوه قضائیه با قوه مقننه؛ در مورد این وظیفه با توجه به اصل ۱۵۸ قانون اساسی مبنی بر قلمداد نمودن دادگستری صرفالویح قضائیه، تهیه شده راخذ ویرای تصویب به هیات وزیران و سپس تقدیم مجلس می کند. با توجه به عدم سختی و لویح قضایی به علت پیچیدگی های فنی و حقوقی آنها، باید بتوان تأکید قانون اساسی مبنی بر تصویب این لویح در هیات وزیران را از باب هماهنگی هایفنی و قضائیه و قضائیه تلقی نمود. طبق قانون الحاق یک تبصره به ماده ۳ قانون وظایف و اختیارات رئیس قوه قضائیه در صورت تعلق دولت در تقدیم لایحه

وزیر دادگستری بیان شده است:

۱- وظیفه برقراری رابطه بین قوه قضائیه با قوه مقننه؛ در مورد این وظیفه با توجه به اصل ۱۵۸ قانون اساسی مبنی بر قلمداد نمودن دادگستری صرفالویح قضائیه، تهیه شده راخذ ویرای تصویب به هیات وزیران و سپس تقدیم مجلس می کند. با توجه به عدم سختی و لویح قضایی به علت پیچیدگی های فنی و حقوقی آنها، باید بتوان تأکید قانون اساسی مبنی بر تصویب این لویح در هیات وزیران را از باب هماهنگی هایفنی و قضائیه و قضائیه تلقی نمود. طبق قانون الحاق یک تبصره به ماده ۳ قانون وظایف و اختیارات رئیس قوه قضائیه در صورت تعلق دولت در تقدیم لایحه

به مجلس، رئیس قوه قضائیه مستقیمالایحه را تقدیم مجلس می کند. ۲- با توجه به اصل ۵۲ قانون اساسی مبنی بر تهیه بودجه قوه قضائیه در دولت، وزیر دادگستری صرفانکار دفاع از بودجه قوه قضائیه را در هیات وزیران برعهده دارد. به موجب قسمت دوم اصل ۱۶۰ قانون اساسی، رئیس قوه قضائیه می تواند اختیارات مالی و اداری و استخدامی غیرقضات را به وزیر دادگستری تفویض کند. باوجود اینکه این رابطه حقوقی بین رئیس قوه و وزیر دادگستری یک رابطه سازمانی و از نوع تفویض اختیاری بوده و قاعدتا مسئولیت نهایی امر تفویضی بر عهده رئیس قوه قضائیه است، در خلاف منطق

تفویض اختیار، در ادامه این اصل پاسخگویی در مقابل مجلس و دولت درباره امر سازمانی واگذار شده از طرف رئیس قوه قضائیه، پیش بینی شده است و این امر استقلال قوه قضائیه را خدشه دار می کند. با توجه به آنچه گفته شد علیرغم عنوان موضع مسئولیت روابط بین قوه قضائیه با سایر قوا، اختیارات وسیعی مطابق اصل ۱۶۰ برای وزیر دادگستری قابل تصور نیست. از این رو تلاش هایی ازسوی دولت و مجلس برای واگذاری سازمان های زیر مجموعه قوه قضائیه مثل سازمان ثبت و برابری افزایش اختیارات وزیر دادگستری صورت گرفته است اما همگی با مخالفت شورای نگهبان از حیث مغایرت با قانون اساسی و مجمع

تشخیص مصلحت نظام و قوه قضائیه و حتی خود وزارت دادگستری روبرو شده است. در سال ۱۳۹۲ دولت طی لایحه ای، باانحراف از صلاحیت ذاتی وزارت دادگستری، نهادهایی مانند سازمان ثبت را برحالی قانون اساسی زیر مجموعه وزارت دادگستری قرار داد و فوریات آن تصویب و توسط شورای نگهبان رد شد. شورای نگهبان طرح نحوه اجرای قسمتی از اصل ۱۶۰ قانون اساسی که درباره افزایش اختیارات وزیر دادگستری بود را به علت مغایرت با قانون اساسی رد کرد. طبق یکی از مصوبات این طرح، وزیر دادگستری مکلف شده بود که درباره مسائل مربوط به قوه قضائیه به سولات نمایندگان مجلس پاسخ دهد و سوال از وزیر

دادگستری در مورد وظایف دستگاه قضاء مغایر قانون اساسی شناخته شد. شورای نگهبان برای صیانت تقنینی از قانون اساسی، تمامی مصوبات مجلس که به نوعی در جهت افزایش اختیارات وزیر دادگستری به لایحه جرایم رایانه ای مصوب ۱۳۷۸/۱۰/۱۵ و ظهور آن در انحصار وظایف و اختیارات وزیر دادگستری، طرح اداره سازمان ثبت اسناد و املاک کشور زیر نظر وزیر دادگستری مصوب ۱۳۷۷/۱۳/۳۰ مجلس شورای اسلامی را مغایر اصل

۱۶۰ دانست. بنابراین شورای نگهبان واگذاری سازمان های تابعه قوه قضائیه از جمله سازمان ثبت اسناد و املاک کشور را به موجب قانون عادی به وزارت دادگستری خلاف اصل ۱۶۰ قانون اساسی می داند.

شورای نگهبان طی نظریه شماره ۷۰۷۸ مورخ ۱۳۷۳/۸/۱۸، تبصره ۳ و ۳ طرح گذراندن مدت خدمت و وظیفه فارغ التحصیلان دانشکده علوم قضایی در محاکم قضایی مصوب ۱۳۷۳/۸/۱۰ مجلس شورای اسلامی را از این نظر که تکالیفی به عهده وزارت دادگستری گذاشته است که خارج از محدوده اختیارات آن وزارت است خلاف اصل ۱۶۰ قانون اساسی شناخته است.

شورای نگهبان طی نظریه شماره ۷۵/۲۱/۴۴۹ مورخ ۱۳۷۵/۱۲/۲۶، عنوان «وزارت دادگستری» در ماده ۱۳ طرح اصلاح موادی از قانون تشکیل سازمان بازرسی کل کشور و الحاق یک ماده و یک تبصره به آن و اصلاح تبصره ۳ ماده ۳ قانون مقررات استخدملی و اداری سازمان بازرسی کل کشور مصوب ۱۳۷۵/۲/۵ مجلس شورای اسلامی را مغایر اصل ۱۶۰ قانون اساسی شناخته است و باید به قوه قضائیه اصلاح شود.

شورای نگهبان طی نظریه شماره ۸۰/۲۱/۳۰۵ مورخ ۱۳۸۰/۵/۲۹، ماده ۱۳ لایحه قانون کارشناسان رسمی دادگستری را مغایر اصل ۱۶۰ قانون اساسی شناخته است و باید به قوه قضائیه اصلاح شود.

شورای نگهبان طی نظریه شماره ۷۸/۲۱/۵۵۱۵ مورخ ۱۳۷۸/۸/۲، شورای نگهبان: آنچه مربوط به وظایف وزیر دادگستری مذکور در اصل ۱۶۰ قانون اساسی است مشمول اصل ۱۵۸ قانون اساسی خواهد بود این تشکیلات باید به تصویب رئیس قوه قضائیه برسد و اعتبارات آن باید از طرف قوه قضائیه تأمین شود. بنابه مراتب فوق الذکر، طبق نظریات شورای نگهبان، به موجب قوانین عادی هیچ مسئولیت و اختیاری که به نوعی در محدوده قضائیه است یا در امور قضایی، نیازی به وجود وزیر دادگستری در کنار رئیس قوه قضائیه است یا خیر؟ وظایف و اختیارات فعلی وزیر دادگستری چیست؟

سوالی که مطرح می شود این است که آیا با تحول در نظام قضایی کشور بعد از انقلاب و توجه به استقلال قوه قضائیه و واگذاری اختیارات قضایی، اداری و اجرایی وزیر دادگستری به رئیس قوه قضائیه، نیازی به وجود وزیر دادگستری در کنار رئیس قوه قضائیه است یا خیر؟ وظایف و اختیارات فعلی وزیر دادگستری چیست؟

حکم قانون اساسی است و واگذاری علاوه بر اصل ۱۶۰ برای وزیر دادگستری از جمله واگذاری امور تشکیلاتی دادگستری و سازمان های تابعه و پاسخگویی وزیر دادگستری درباره وظایف محوله از سوی قوه قضائیه مغایر قانون اساسی می باشد، که در ذیل به این موارد اشاره می گردد:

نظریه تفسیری شماره ۴۳۱ مورخ ۱۳۵۹/۹/۱۱ شورای نگهبان: شورا در این نظریه تفسیری، طبق اصل ۱۶۰ وظیفه وزیر دادگستری را صرفا برقراری رابطه بین قوه قضائیه با قوه مجریه و مقننه می داند و دخالت در امور تشکیلاتی و قرار گرفتن سازمان های تابعه قوه قضائیه همچون سازمان ثبت اسناد و املاک کشور ذیل اختیارات وزیر دادگستری را خلاف قانون اساسی می داند و این امور در صلاحیت انحصاری رئیس قوه قضائیه بیان شده است. نظریه تفسیری شماره ۹۰۷۵ مورخ ۱۳۶۲/۴/۱۶ شورای نگهبان: در رابطه با سوال نماینده مجلس از وزیر که در اصل ۸۸ قانون اساسی مطرح است، وزیر دادگستری صرفا در حدود وظایف مقرر در اصل ۱۶۰ قانون اساسی مسئول است و در رابطه با مسئولیت های قوه قضائیه مسئول نخواهد بود.

نظریه تفسیری شماره ۷۸/۲۱/۵۵۱۵ مورخ ۱۳۷۸/۸/۲، شورای نگهبان: آنچه مربوط به وظایف وزیر دادگستری مذکور در اصل ۱۶۰ قانون اساسی است مشمول اصل ۱۵۸ قانون اساسی خواهد بود این تشکیلات باید به تصویب رئیس قوه قضائیه برسد و اعتبارات آن باید از طرف قوه قضائیه تأمین شود. بنابه مراتب فوق الذکر، طبق نظریات شورای نگهبان، به موجب قوانین عادی هیچ مسئولیت و اختیاری که به نوعی در محدوده قضائیه است یا در امور قضایی، نیازی به وجود وزیر دادگستری در کنار رئیس قوه قضائیه است یا خیر؟ وظایف و اختیارات فعلی وزیر دادگستری چیست؟

نیاز مندیهای اطلاعات

نیاز مندیها تلفنی آگهی می پذیرد ۰۲۱-۲۲۲۵۳۳۳۳

شماره فاکس نیاز مندیها ۰۲۱-۲۲۲۲۴۹۶۶۳

مشخصات و شماره تلفن نمایندگی های روزنامه اطلاعات در استان گیلان

Table with 5 columns: ردیف, نام و نام خانوادگی, کد, شماره تلفن نمایندگی, شماره تلفن همراه, شهرستان. Lists 44 branches across Gilan province.

Advertisement for 'نیاز مندیها' (Need Help) featuring various services like legal aid, translation, and document processing. Includes contact info for phone and fax, and a list of 44 branches in Gilan province.